

[Steen Folke]

Det synes jeg i parentes bemærket den dag i dag er et alvorligt problem. Det må være et vigtigt krav, at militærnægterne og de civile værnepligtige ikke bliver udstationeret til arbejdsopgaver i stillinger, der ellers udføres af ikke-værnepligtige i det civile, f.eks. på biblioteker og arkiver, sekretærjob osv. Det kan betyde fyringer eller manglende ansættelser af civil arbejdskraft til overenskomstmæssig løn til fordel for militærnægtere, der er groft underbetalte og derfor i en vis forstand fungerer som løntrykkere. Derved kan der også opstå et ubehageligt modsætningsforhold mellem militærnægtere og forskellige faggrupper.

Men med udgangspunkt i situationen, som den var dengang i midten af 1960'erne, og så til sammenligning situationen, som den er i dag, må det erkendes, at der er sket nogle ganske væsentlige fremskridt i behandlingen af militærnægtere eller civile værnepligtige. Tjenestetiden er jo blevet væsentligt kortere, i takt med at den er blevet reduceret for militære værnepligtige, og det arbejde, man kan få, er også betydelig mere meningsfyldt, end det i hovedsagen var dengang.

Men den grundlæggende diskrimination af civile værnepligtige fortsætter, og man kan ikke komme uden om, hvordan man end vender og drejer det, at det altså også indeholder elementer af straf: man vil stadig væk på forskellig vis ved at diskriminere søge at forhindre, at for mange får lyst til at blive militærnægtere i stedet for at aftjene deres værnepligt i militæret.

Det mener jeg gælder både den længere tjenestetid, og det gælder især og fuldstændig urimeligt de forskelle i aflønning, som der er tale om. Jeg er med på, at man kan argumentere for, at der i kraft af vagter og manøvrer og sådan noget for soldater i gennemsnit nok er en større ugentlig arbejdstid. Jeg ville gerne se en opgørelse over, hvordan det egentlig fordelte sig, for jeg er enig med forespørgerne i, at der også er soldater, som har en tjenestetid, der er under de 40 timer, og så vidt jeg ved, spiller det ingen rolle for aflønningen, men jeg vil gerne korrigeres; altså den egentlige aflønning er, så vidt jeg ved, den samme. Dér er man altså ikke så nøjeregnende med, om den ene kategori af værnepligtige måske har en ugentlig arbejdstid på under 40 timer, mens den anden kategori har en arbejdstid på måske en del over 40

timer; de får grundlæggende den samme løn. Hvorfor skal man så være, hvis det endelig skal være, så nøjeregnende her med timeforbruget?

Men det er jo slet ikke det, det reelt handler om. Det, det reelt handler om, er, at man bruger både den længere værnepligtstid, altså de to ekstra måneder, militærnægterne har, og ikke mindst disse helt urimelige økonomiske vilkår, til at straffe dem, der af forskellige politiske, samvittighedsmæssige grunde – hvad det nu er – ønsker at nægte militærtjeneste og blive civile værnepligtige.

For min skyld er det ikke så meget et spørgsmål om, at man får fuldstændig den samme løn. Jeg mener, udgangspunktet og grundlaget for en rimelig behandling må være samme løn til civile værnepligtige som til militære værnepligtige. Men for min skyld kan man da godt, som forespørgerne i dag altså gør det, sige: ja men lad os så prøve at drive denne retfærdighed endnu videre og sige, det skal være samme løn pr. time. Jeg har påpeget, at det altså ikke fungerer sådan inden for militæret, men nu vel, hvis man kunne få det igennem, ville det dog være et stort fremskridt, og derfor kan vi også støtte det forslag om motiveret dagsorden, der er fremsat. Men jeg mener altså først og fremmest, at det, det handler om, må være principielt samme løn til militære værnepligtige og civile værnepligtige.

Der er nogle, der siger, at forholdene ikke er blevet forværret for de civile værnepligtige i de seneste år. Jo, det er de på dette specielle område i den forstand, at deres ydelser reguleres procentvis i forhold til den løn, soldater modtager. Det betyder, at der målt i kroner og øre nu er en større forskel, end der har været tidligere, hvorimod sådan noget som prisstigninger på daglige fornødenheder slår igennem på samme måde over for civile værnepligtige, som det gør over for militære værnepligtige målt i kroner og øre. I den forstand bliver tingene altså faktisk lidt værre år for år for de civile værnepligtige.

Men det grundlæggende er den forskel, der er oplyst i det svar, som der er refereret til tidligere i debatten, forskellen på en løn af størelsesordenen 90.000 kr., som gælder for soldater, og ydelser på ca. 40.000 kr. for civile værnepligtige. Det er en fuldstændig urimelig forskelsbehandling.